

прикази - полемики - рецензии

Приказ на книга

ОСНОВИ НА ДЕФЕКТОЛОГИЈА

Горан Ајдински, Зоран Киткањ,
Љупчо Ајдински

Кирил ТЕМКОВ

Филозофски факултет
Институт за филозофија

Ова научно дело *Основи на дефектологијата* претставува изменето и преработено издание на претходната книга *Основи на дефектолошката теорија и пракса*. Во овие две дела направен е преглед на историскиот период на третманиот на лицата со пречки во развојот, методологијата на самата наука, распространетоста, причините за попреченоста, разработка на клиничкиот, едукативниот и социјално економскиот дел на дефектологијата.

Во новото, изменето издание-*Основи на дефектологијата* разработени се и новите тенденции во дефектолошката теорија и практика, дадени се и објаснувања на новините во терминологијата на попреченоста од една страна и термините кои се присути како синоними на оваа наука од друга страна.

Содржината на ова дело е прикажана на 241 страница и истата е поделена на 16 дела кои заедно претставуваат функционална целина.

Во рамките на содржината авторите ги опишуваат и измените на новиот Правилник за регулирање на специфичните потреби на лицата со пречки во физичкиот или психичкиот развој. Изложени се и целите, задачите, елементите и постапките во институционалниот систем на заштита, едукација, рехабилитација и згрижување на лицата со пречки во развојот.

Адреса за сепаратите:

Кирил ТЕМКОВ

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“
Филозофски факултет,
Институт за филозофија
„Крсте Мисирков“ бб
1000 Скопје, Република Македонија

presentations - arguments - reviews

A review of a book

BASICS OF DEFECTOLOGY

Goran Ajdinski, Zoran Kitkanj,
Ljupcho Ajdinski

Kiril TEMKOV

Faculty of Philosophy
Institute of Philosophy

The scientific work *Basics of Defectology* presents a changed and revised edition of the previous book *Basics of Defectological Theory and Practice*. These two works present a survey of the historical period of the treatment of people with developmental disabilities, the methodology of the science itself, the spread, the reasons for disabilities, the approach to clinical, educational and socio-economic part of defectology.

The new, revised edition-*Basics of Defectology* works out the new tendencies of defectological theory and practice, giving explanation of both the new terminology on disabilities and the terms used as synonyms in this science.

The content of this work, presented on 241 pages, is divided into 16 parts which together make a functional unit.

Within the content, the authors write about the changes in the new Rule Book for regulation of specific needs of people with disabilities in physical and psychic development. The aims, tasks, elements and procedures in the institutionalized system of protection, education, rehabilitation and care of people with developmental disabilities.

Address requests for reprint to:

Kiril TEMKOV

“Ss. Cyril and Methodius” University
Faculty of Philosophy,
Institute of Philosophy
“Krste Misirkov” bb
1000 Skopje, Republic of Macedonia

Во оваа одлично концепирана книга сеопфатно и детално се изложени новите меѓународни документи и стандарди, како и измените и новините на нашата законска и правна регулатива во последните неколку години.

Научниот труд освен што има голема улога во развојот на дефектолошката теорија и практика има и фундаментална улога за подготовка на квалификувани дефектолошки кадри. Поконкретно, оваа книга, пред сè, е наменета за студентите на дефектологија, на кои им овозможува да стекнат елементарни, основни познавања на оваа наука.

Содржината на делото ги следи и новите тенденции и трендови во светот за интеграција и социјализација на децата со пречки во развојот во сите сфери на општеството. Ни дава расправа за интеграција на хендикепираните деца во редовниот систем на предучилишно, основно образование и здравствена заштита. Затоа книгата може да ни послужи како дополнителна литература за зголемување на професионалното ниво на учителите, воспитувачите, психолозите, рехабилитаторите и научните работници што работат во сферата на едукацијата и рехабилитацијата на децата со пречки во развојот.

Книгата има таква концепција што им овозможува и на родителите на овие деца да добијат основи сознанија и информации во нивната секојдневна грижа и работа.

Овој учебник претставува сублимација на долгогодишен труд и макотрпна работа на авторите и заслужува да се најде во библиотеката на секој дефектолог, како и на секој поединец кој на некој начин е засегнат со оваа проблематика.

This excellently outlined book, in detail and comprehensively presents the new documents and standards, as well as the changes and the innovations in our recent legislation and legal regulations.

This scientific work, besides the significant role in the development of defectological theory and practice, plays the fundamental role in preparing qualified defectologists (special teachers). More concretely, this book is intended for students of defectology (special education and rehabilitation), enabling them to acquire elementary, basic knowledge of this science.

The content of this work follows the new tendencies and trends worldwide for integration and socialization of children with developmental disabilities in all spheres of the society. It discusses the integration of handicapped children in the formal system of pre-school, primary education and health care. The book can be used as supplementary literature in order to enhance the professional level of mainstream teachers, educators, psychologists, rehabilitators and scientific workers involved in the sphere of education and rehabilitation of children with developmental disabilities.

The book is outlined in such a way that it enables parents of these children to obtain new knowledge and get information and can be very helpful in their everyday care and work.

This text book is sublimation of long-year-work and the authors' hard work and deserves to be found in any defectologist's library as well as in the library of everyone engaged in this issue.

Приказ на книга
**ЛИЦА СО ИНВАЛИДНОСТ:
 ПРОФЕСИОНАЛНА ОРИЕНТАЦИЈА,
 ОСПОСОБУВАЊЕ И ВРАБОТУВАЊЕ**
 Ристо Петров

Драгослав КОПАЧЕВ

Филозофски факултет
 Институт за дефектологија

Во март 2007 година излезе од печат учебник под работен наслов „Лица со инвалидност: професионална ориентација, оспособување и вработување“ од проф. д-р Ристо Петров.

Учебникот е презентираан на 214 страници.

Темите опфатени во учебникот се современи, актуелни, јасно и документирано разработени. Тие претставуваат целина која ги презентира лицата со инвалидност и ја отсликуваат професионалната ориентација, оспособување и нивното вработување. Темите во целост се усогласени со предметот кој според ЕКТС студентите на Институтот за дефектологија го изучуваат во VI семестар.

Материјалот е структуриран во два дела: општ и посебен дел.

Во првиот, **Општ дел**, се разработени две целини. Во првата целина се обработуваат лицата со инвалидност, посебно лицата со оштетен вид и слух, телесно инвалидните лица и лицата со ментална ретардација и лицата со комбинирани пречки во развојот. Авторот укажува на дефиницијата, класификацијата, а повеќе се задржува на карактеристиките на овие лица, од аспект на нивните можности и способности за работно оспособување и вработување.

Во целина авторот зборува за Заштитата и рехабилитацијата на лицата со инвалидност. Дава сознанија, го дефинира поимот на рехабилитацијата и укажува на условите, принципите, методите и задачите во рехабилитацијата на лица со инвалидност.

Адреса за сепаратите:

Драгослав КОПАЧЕВ
 Универзитет „Св. Кирил и Методиј“
 Филозофски факултет
 Институт за дефектологија
 „Крсте Мисирков“ бб, 1000 Скопје, Република Македонија

A review of a book
**PEOPLE WITH DISABILITIES: PROFESSIONAL
 ORIENTATION, QUALIFICATION AND
 EMPLOYMENT**

Risto Petrov

Dragoslav KOPACHEV

Faculty of Philosophy
 Institute of Special Education and Rehabilitation

The textbook titled “People with disabilities: professional orientation, qualification and employment” by Prof. Dr. Risto Petrov, was published in March 2007.

The textbook is presented on 214 pages, computer processed.

Topics included in the textbook are contemporary, current, clearly and documentarily worked out. They form a unit which presents the people with disabilities, reflects the professional orientation, qualification and employment of these people. The topics are fully adjusted to the subject, that according to ECTS, students of the Institute for Special Education and Rehabilitation study during the sixth semester.

The material is structured in two parts: a general and a specific one, each consisting of several chapters.

In the first, the **General part**, two units are worked out. In the first group of issues, the author considers the *People with disabilities*, especially those with impaired vision, impaired hearing, physically disabled people and people with mental retardation, as well as people with combined developmental disabilities. The author indicates on the definition, classification, especially points out the characteristics of these people from the aspect of their possibilities and abilities for work qualification and employment.

In the second group of issues, the author talks about *the Protection and rehabilitation of people with disabilities*. He presents awareness about these issues since the first known documents. Furthermore, he defines the term rehabilitation and points out the conditions, principles, methods and tasks in rehabilitation of people with disabilities

Address requests for reprint to:

Dragoslav KOPACHEV
 “Ss. Cyril and Methodius” University
 Faculty of Philosophy
 Institute of Special Education and Rehabilitation
 “Krstе Misirkov” bb, 1000 Skopje, Republic of Macedonia

Во вториот, *Посебен дел*, се задржува на три групи прашања.

Првата група прашања се поврзани со професионалната ориентација на лицата со инвалидност. Го дефинира поимот, укажува на целта и задачите на професионалната ориентација. Опширно се задржува на организацијата на процесот на професионалната ориентација и професионална селекција. Ги нагласува проблемите на кои се наидува во процесот на професионалната ориентација.

Втората група прашања се поврзани со *Работното оспособување на лицата со инвалидност*. Во првата подгрупа укажува на дефиницијата и целта на работното оспособување, принципите, методите и формите на работно оспособување. Во втората подгрупа зборува за организацијата на работното оспособување и тоа посебно за секоја категорија лица.

Следните подгрупи се поврзани со организацијата на воспитно-образовниот процес за лицата со инвалидност и проблемите на кои се наидува во процесот на работното оспособување.

Во третата група прашања авторот дава осврт на: вработување на лицата со инвалидност низ меѓународните документи, вработување на лицата со инвалидност во РМ и укажува на препораките за ефикасно вработување на лицата со инвалидност.

Четвртата група прашања се осврт на реализирана пилот-студија за вработување на лицата со инвалидност во РМ. Оваа пилот-студија, реализирана во 2006 година дава осврт на вработувањето на лицата, условите за вработување и воопшто работните услови во заштитните друштва како најзастапена форма за вработување на овие лица.

Книгата им ја препорачуваме на студентите од Институтот за дефектологија бидејќи во целост е усогласена и ги покрива содржините по предметот Професионална ориентација, оспособување и вработување на лицата со пречки во развојот. Книгата ќе им користи на оние што се занимаат со оваа проблематика, во центрите за образование и рехабилитација на ученици со посебни образовни потреби, во заштитните друштва во кои е организирано оспособување и вработување на лица со инвалидност.

In the second, the *Specific part*, he considers three groups of issues:

The first group of questions is related to the professional orientation of people with disabilities. He defines the term, the aims and the tasks of the professional orientation. He points out in detail the organization of the professional orientation process, the professional selection. He emphasizes the problems that appear in the professional orientation process.

The second group of questions, divided into several sub-groups, is related to *Work qualification of people with disabilities*. In the first sub-group he points out the definition and the aim of work qualification, principles, methods and forms of work qualification of people with disabilities. In the second sub-group he talks about the organization of work qualification for each category of people with disabilities.

The following sub-groups are related to the organization of the upbringing and the educational process for people with disabilities and the problems that appear in the process of their work qualification.

In the third group of questions, the author points out three issues: employment of people with disabilities through international documents, employment of people with disabilities in the Republic of Macedonia, indicating on the recommendation for more efficient employment of people with disabilities.

The fourth group of issues this textbook deals with, is a review on the realization of the pilot study on employment of people with disabilities in the Republic of Macedonia. This pilot study, carried out in 2006, gives a review on the employment of people with disabilities, conditions for employment of people with disabilities, working conditions for people with disabilities in shelter companies, as the most present form of employment of these people.

The textbook is recommended to the students of the Institute for Special Education and Rehabilitation because it is fully adapted and covers the contents of the subject Professional Orientation, qualification and employment of people with developmental disabilities. The textbook can be used by anyone involved in this issue, by the centers for education and rehabilitation of students with special education needs, by the shelter institutions which provide organized qualification and employment of people with disabilities.

ПРАЗНА СТРАНИЦА 66